

СТ А Н О В И Щ Е

От: *проф. д-р Марияна Върбанова Божинова*
Стопанска академия „Д. А. Ценов” - Свищов
научна специалност Икономика и управление

Относно: *дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност “Икономика и управление (туризъм)” в УНСС*

Автор на дисертационния труд: *Зорница Ангелова Златанова*
Тема на дисертационния труд: *Интернет маркетингът и промените в управлението и дистрибуцията на туристическите компании*

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд, съгласно Заповед №63/14.01.2020 г. на Зам.-ректора по НИД на УНСС

1. Информация за докторанта

Докторантката Зорница Златанова се е обучавала по докторска програма към катедра „Икономика на туризма” при факултет „Икономика на инфраструктурата“ в УНСС по научната специалност Икономика и управление (туризъм), съгласно Заповед на Ректора на УНСС №384/11.03.2015 г. Обучението е осъществено в задочна форма, със срок на докторантурата до 24.02.2019 г. Със Заповед на Ректора на УНСС №70/14.01.2020 г. Зорница Златанова е отчислена от докторантура с право на защита на дисертационен труд, считано от 07.01.2020 г., поради положително решение на обучаващата катедра за готовността за защита на дисертацията пред научно жури. Висшето си образование Зорница Златанова е завършила в УНСС, специалност “Маркетинг”, ОКС “бакалавър” (2004-2008 г.) и ОКС „магистър“ (2008-2009 г.). От 2005 г. и понастоящем докторантката работи в УНСС като библиотекар-специалист.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертацията представлява стройно, логическо и задълбочено изследване, което се състои от 200 страници основен текст, сполучливо подкрепени с графичен, табличен и обработен по подходящ начин емпиричен материал.

Дисертационният труд се отличава с *класическа структура*, съставена от увод, три глави, заключение и списък на използваната литература. Разработката е нагледно илюстрирана посредством 21 таблици и 39 фигури и съдържа 8 бр. приложения.

Преценката ми, като рецензент, е, че *темата* на дисертационния труд се отличава с актуалност, практическа значимост и дисертабилност. Тя се обуславя от бурното развитие на интернет технологиите и интернет маркетинга и приложението им в туристическия бизнес в света и в България. Дисертационният труд изследва именно интернет маркетинга и промените в управлението и дистрибуцията на туристическите компании. По мое мнение, това е първото у нас мащабно научно-приложно изследване по тази конкретна проблематика, което безспорно го прави оригинално.

Научното изследване на материята е от важност както за теорията, така и за практиката на туристическите компании. Авторът успява да обхване спецификата и проблемите на интернет маркетинга, влиянието му върху управлението и дистрибуцията на туристическите фирми и да създаде модел за усъвършенстване на интернет маркетинга при управлението на хотел 5 звезди.

Трябва да се подчертае, че за разработването на избраната тема са необходими задълбочена теоретична подготовка и добри аналитични способности.

Основната цел на дисертационния труд е «посредством идентифицирането на спецификата на интернет маркетинга и ресурсите, необходими за усъвършенстването му да се постигнат положителни промени при управлението и дистрибуцията на туристическите компании». За постигане на целта са дефинирани 6 изследователски *задачи*, които кореспондират с поставената цел на изследването.

Обект на изследване са туристическите предприятия, които прилагат различни интернет инструменти в своето управление с цел повишаване на конкурентоспособността си.

Предмет на изследване е Интернет маркетингът и дистрибуцията в туристическите предприятия.

Считам, че целта, задачите и изследователска теза на разработката, като цяло, са добре формулирани, а обектът и предметът са ясно очертани.

При разработването на дисертационния труд е използван набор от научноизследователски *подходи и методи*, като: индуктивен и дедуктивен, анализ и синтез, сравнение, контент анализ, анкетен метод и експертна оценка.

В дисертационния си труд авторът демонстрира умения за умело боравене с научни понятия, стремеж към критичен анализ на научни съждения и придържане към научен стил на изложението.

Като цяло, правилно са маркирани някои ограничителни условия на изследването. Използваните литературни източници добросъвестно са посочени.

Използваната *литература* е поместена в списък от 132 заглавия на български (90 бр.) и английски език (42 бр.), и 43 интернет адреса, който свидетелства за задълбочената информираност на докторантката относно изследванията на конкретния разискван проблем както от български, така и от чужди автори. Литературните източници са анализирани и обобщени по необходимия за дисертационно изследване начин.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Структурирането и съдържанието на изследването намирам за логично и последователно. Авторът демонстрира умения да систематизира, анализира и обобщава значителен по обем идеен и фактически материал за целите на своето изследване. Набраните емпирични данни не просто са представени, а обработени чрез съвременни методи.

Достатъчно ясно и аргументирано докт. Зорница Златанова постига основната си изследователска цел и решава поставените изследователски задачи. По този начин тя доказва изследователската си теза и поставените две хипотези.

По отношение на постигнатите научни и научно-приложни резултати може да се обобщи, че е налице своеобразен изследователски подход, избран от докторанта и успешно приложен за постигане на реални резултати при написването на дисертационния труд. Доказателства за наличието на тези резултати, освен в цялостната постройка на дисертацията, има обобщени и синтезирани в заключението.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Предложеният за оценка дисертационен труд притежава убедителни доказателства за научно-приложни резултати, представени като решения по изследваните проблеми. Изведените в автореферата научни и приложни приноси отговарят на действителните приносни моменти в дисертационния труд и са лично дело на докторанта.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Представеният списък с публикации – 9 научни доклада (8 – самостоятелни и 1 – в съавторство с научния си ръководител), свързани с темата на дисертационния труд, е доказателство, че важни части от труда са станали обществено достояние и са получили научна оценка.

6. Оценка на автореферата

Разискваните в дисертационния труд основни аспекти намират място в представения автореферат. Неговото съдържание кореспондира с основния труд, като представя в синтезиран вид изследвания проблем. Авторефератът е съставен от шест части, които включват: обща характеристика; структура и съдържание; синтезирано изложение; справка за приносите; списък на публикации по дисертационния труд и декларация за оригиналност на дисертационния труд.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

1. Дисертацията би спечелила, ако по-широко е застъпен сравнителният анализ за сметка на дескриптивния метод. Например би могло да се направи сравнителен анализ на глобалните дистрибуционни системи и на интернет дистрибуционните системи, а не само тяхното описание.
2. Препоръчвам на докторантката да фокусира публикационната си активност във водещи научни списания у нас и в чужбина.

Интересната проблематика, разисквана в дисертационния труд, поражда някои въпроси. Бих желала докторантката да отговори на следния *въпрос*:

1. Кои са основните бариери и предизвикателства пред туристическите компании, свързани с усъвършенстването на интернет маркетинга при управлението им?

8. Заключение

Дисертационният труд се характеризира с оригиналност на изследването. Той представлява определен принос както към теорията, така и към практиката и отговаря на необходимите изисквания за разработване и написване, съгласно ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане. Това ми дава основание с увереност да предложа на почитаемото Научно жури да вземе **положително решение** за присъждане на образователната и научна степен **“доктор”** по научната специалност **“Икономика и управление (туризъм)”** на **Зорница Златанова**, за което аз ще гласувам утвърдително.

28.02.2020 г.

Изготвил:
/проф. д-р М. Божинова/